

1921-10-23

SENDER

Joakim Skovgaard

RECIPIENT

Magnus Pfannenstill

FACTS

Document type:
Letter

Archive:
Mappe 148 nr. 21

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

1921

Gammel till
marmorsten
værlig

23/10 1921

Le Dampstøt Plannestill. mine tanker o. a.

Når jeg m. a. sender udkastene til apotekhøvdingen i Lunds domkirke, ønsker jeg gerne her til at knytte nogle bemærkninger.

Under arbejdet har jeg stædse tænkt mig den endelige udsmykning udført i mosaik, fordi jeg er overbevist om, at det vil give det skønneste og kraftigste resultat, og fordi jeg gerne vil anvende guld mellem farverne, hvilket næsten er en selvfølge i en mosaikudsmykning, hvorimod jeg er i høj grad utillbøjelig til at anvende forgyldning i en frescodekoration. Guldstifterne giver en herlig levende og fast virkning, hvorimod forgyldning på puds forekommer mig betydelig barsk.

Den gamle apotek har næppe været smykket med mosaik, men det blev betonet, da opgaven blev mig givet, at det gjaldt ikke om at efterligne noget gammelt, men at forme udsmykningen med hensyntagen både til den gamle kirke og til nutidens menneskers forståelse. Nutidens mennesker er mange slags; jeg har regnet med samme slags, som da jeg dekorerede Viborg kirken; på en gang de klareste seende, i kunstneriske henseende mest kræver, og så det jævne kristenfolk, i det deres behov på væsentlige punkter falder sammen. Det er måske kun de bedste øjne der vil falde der hvor der i rent dekorative henseende bør lodes og drages nytte af hos de gamle, medens den indre kristelige fædelse, ligesom den skal fylde, gennemstrømme de gamle former, skal være så ægte, så den jævne kristen og den fineste kristen kan mødes. Nærmere at forklare dette vil fore for vidt og ind på det ubestemmelige; jeg tror, at Viborgdekorationen i så henseende vil give en klarere forestilling, end ord.

Jeg må dog gøre opmærksom på, at det store træloft er malet efter at jeg havde gjort erfaringer ved udførelsen af frescobillederne, erfaringer der går i retning af, at jeg på visse punkter burde have kaldt mig nærmere til de gamle regler, uden at det jævne kristenliv i billederne i mindste måde derved skulde forringes. Der er steder udenfor det store træloft, steder i frescodekorationen, hvor jeg er ret så vidt i den retning, som jeg mener jeg kunde nå. Alligevel håber jeg i Lunds domkirke at kunne endnu videre. Der stråler et indre billede for mit øje, som jeg længes efter at udføre, men det stråler i mosaik.

At apotek lægges i mosaik, bekæmper ikke at drage med sig, at hele kirken må lægges i mosaik. Fordi, apotek er det helligste sted og kan bære en udsmykning af rigere karakter, end det øvrige rum behøver.

Hvad motivet angår, så mener jeg, at kristne jo længere tiden rinder

jo mere grund har de til at se frem mod Herrens genkomst, saa det skulde
have godt nok; og ligesom Grundtvig i sine vers forveksler motivet, således
er det ogsaa Billedkunstens opgave at forveksle, afpasse formstillingen til stoffet.

Da jorderis og grundvoldes bæve;
af Himmel-badinen opkaldte,
myrskatte fra graven sig hæve
forklarede Herrens udvalgte:

Om Herrens hænd
Engang den bryder gennem sky
og vinker op fra graven
vor krop med hjertet mig.

Tristne! hvilken Morgenside,
Mange mørke timer værd,
Når vi levende og døde,
Mødes med vor Glemme Rør!

Om de udkast jeg sender, vil et par ord være på sin plads.

Farveholdningen: no. 1) Stammer fra en lille mosaik af apsis i Kirken
St. Costance udenfor Roms mure, som tiltalte mig meget. Her sty-
ble glorie er taget herfra, og jeg fandt, at foruden den smukke virkning
af dette blå midtpunkt med den indre gule ring, passede det godt
at det er de ovennævnte farver. Blå glorie er: det hele ikke spidse i gamle
mosaikker. Jeg har imidlertid ikke givet guldvirkingen i Kristi dragt
imod den hvide bund, fordi jeg ikke vilde ødelægge den maleriske virkning
som den var med blot alisfarve, og som i visse måder ^{udtrykker} min tanke godt,
og tillige minder om den næsten antikke virkning i den gamle, dog ikke apsis i St. Basilica
Jeg blev imidlertid bange for, at den hvide bund, som fortæller sig i grålige
farver udøfter, vilde falde for meget sammen med farven i Kirkens sand-
sten, og gik derfor over til mørkeblå bund udenfor mandelglorien.
No. 2), her prøvede jeg virkelig guldvirking. Forholdene i figurenes
størrelse, og placeringen ændrede jeg ogsaa, for at få Billedforstillingen
fri af den omgivende ^{Sandstens} tone, men denne forandring er jeg ikke så glad med,
ligesom jeg heller ikke holder af den blå bund, ~~hvis~~ ^{hvis} det dog måske kan
skyldes den kedelige virkning af alisfarven, der ikke måler sig med den klare
froscofarve, endogse med mosaik. I det hele må prøver på selve stedet afgøre
hvad der endeligt bør vælges.

Derefter forsøgte jeg hel guldbund no. 3) og finder, at det har sine
fordele, en enkel, stensluden farvevirkning, som stærkt sig smukt fra
sandstenen. I den dunkle kirke vil guldskifterne formodlig alligevel
lyse. Farvevalget er (nærmest fra apsis i St. Vitale i Ravenna, hvor
Kristi ligededs er kleddet i dybt purpur dragt og med en ligende glorie
om hovedet.

Hertil er jeg kommet i min forsig; det er min overbevisning, at anten
må prøves i selve kirken, hvor belysningsforhold, stof (sandsten) og afstande,

De omvæde meget ringet, men det var ~~den~~ ganske ander, dets begreb
i at bruge det unge kunstner, som ønskede at lære af det bedste. Det blev nu
til, og udtog de der fandt, og måtte så lade de gamle stige til 10 Kr., og
lidt højere til slut, men det var endda meget beskedt. Bunden de om
kan i vandskeft give, så må vi lægge en del til for at kunne lade os
men det er vi så ubeskeftigt at vide, at hvis vi kan gøre det, så
men hvis det går galt, går det ud over os, for så meget heller vi ikke
at tænke på penge i den forstand, at vi går i skuld og får hovedet i fortjeneste
prisen, så må vi i den anledning om vi skal betale skat i den Børnethøj,
skal vi tage dette i betragtning.